

**STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA PEDAGOGICKÁ,
SOKOLKÁ 6, MODRA**

**STREDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOSŤ
PROJEKT
KLUBY VOJENSKEJ HISTÓRIE**

Vyhotovil: Viktória Kiselová

V meste: Modra 1.11.2020

Čestné prehlásenie

Prehlasujem, že som celú prácu SOČ na tému „Kluby vojenskej histórie“ vypracovala samostatne a s použitím uvedených zdrojov.

Modra 1.11.2020

.....

podpis

Obsah

Úvod	4
1. Cieľ a metodika práce.....	4
2. Čo sú kluby vojenskej histórie ?	4
2.1 Rozdelenie klubov vojenskej histórie.....	4
3. História klubov vojenskej histórie	5
4. Problémy klubov vojenskej histórie	6
5. Spestrenie vyučovania	8
5.1 KVH a medzinárodný deň detí v Jaslovských Bohuniciach.....	9
5.2 Začlenenie mojich kamarátov medzi REENACTOROV	9
ZÁVER	10
ZDROJE	11
PRÍLOHY.....	12

Úvod

Pre túto prácu s názvom „Kluby vojenskej histórie“ som sa rozhodla, lebo mi je veľmi blízka. Už ako malá som s rodičmi chodila na rôzne akcie, ktoré usporadúvali kluby vojenskej histórie.

V roku 2013 som sa prvý krát ako divák zúčastnila ukážky bojov 2. svetovej vojny. Bola to jedna z najväčších slovenských ukážok s názvom Sahara. Táto ukážka nás natoľko zaujala, že od roku 2013 sme ju nevynechali ani raz. 19.8.2017 som sa rozhodla stať sa členkou jedného z klubov a byť súčasťou niečoho tak úžasného. V ten deň som oslovila Klub vojenskej histórie Valkýra a 26.8.2017 som sa zúčastnila svojej prvej ukážky ako dobový civil v Čiernom Balogu.

Častokrát sa stretávame v médiách napr. so športovými, čitateľskými, rybárskymi alebo turistickými klubmi. Vieme o ich činnosti veľa a sú nám známe. Ale čo sú kluby vojenskej histórie a akú činnosť vykonávajú? To už ľuďom nie je známe a preto by som ich chcela pomocou mojej stredoškolskej odbornej činnosti zviditeľniť.

1. Cieľ a metodika práce

Cieľom tejto práce je zviditeľniť kluby vojenskej histórie, poukázať na ich činnosť a podporiť ich rozvoj. Svoj koníček som chcela zviditeľniť najmä svojim priateľom ale aj širšej verejnosti.

Pri hľadaní potrebných informácií a faktov som si pomohla najmä internetom a spoluprácou s predsedom Združenia klubov vojenskej histórie Slovenska.

V praktickej časti som sa snažila priblížiť históriu, KVH a ich činnosť mojim známym a ľuďom v mojom okolí prostredníctvom výstav a prednášok.

2. Čo sú kluby vojenskej histórie ?

Kluby vojenskej histórie sú neziskové apolitické občianske združenia. Ich cieľom je rozšíriť povedomie o historických momentoch ako vojenských tak i civilných. Reálne poukázať na momenty doby. Od dobových oblečení, uniforiem, techniky, zbraní, ukážok až po zberateľské predmety. Kluby vojenskej histórie a ich členovia nepodporujú, nesympatizujú a nepropagujú akúkoľvek politickú stranu alebo hnutie šíriace náboženskú, rasovú a ani inú diskrimináciu a násilie.

2.1 Rozdelenie klubov vojenskej histórie

Kluby vojenskej histórie sú rozdelené podľa toho o aké historické obdobie sa zaujímajú a podľa toho akú armádu alebo druh jednotky stvárňujú.

Rozdelenie podľa období:

- Stredoveké kluby
- Kluby vojenskej histórie zamerané na 1. svetovú vojnu

- Kluby vojenskej histórie zamerané na 2. svetovú vojnu
- Kluby ČSLA (Československá ľudová armáda), ZNB (Zbor národnej bezpečnosti) a PS (Pohraničná stráž)

Príklady rozdelenie klubov vojenskej histórie zameraných na 2. svetovú vojnu podľa armády, ktorú stvárajú:

- KVH zamerané na Slovenskú armádu – napr. KVH Trnavská posádka
- KVH zamerané na Sovietsku armádu – napr. KVH Západ „Ha Bpara“
- KVH zamerané na Nemeckú armádu – napr. KVH Levice

3. História klubov vojenskej histórie

Podľa registra občianskych združení MV SR vznikol v roku 1990 ako prvý **Klub vojenskej histórie Trnava**. O jeho činnosti ale nič nevieme a na internete sa o tomto združení nič nedočítate. Oveľa aktívnejšia bola **Slovenská spoločnosť vojenskej histórie a strelcov z historických zbraní**, zúčastňovali sa napr. bitiek o Waterloo a pri Slavkove. Napoleónska sekcia sa rozhodla oživiť históriu veľmi významného 2. bratislavského pešieho pluku. V roku 2005 mali za sebou už 76 medzinárodných akcií.

Ale aj napriek skorému vzniku, sa im podarilo až v **septembri roku 2001** po dvojročnej príprave zorganizovať vôbec prvú verejnú bojovú ukážku z obdobia II. svetovej vojny na území Slovenskej republiky, ktorá sa nie náhodou konala pri obci Nižný Komárnik. Túto udalosť pod názvom **Obšár kóta 532 (nazývaná výstižnejšie aj Dukla)** už organizovala jej **Pobočka pre vojenské operácie na území Slovenska počas II. svetovej vojny**. Spolu v nej vtedy bojovalo 66 účastníkov. Vtedy to bolo považované za veľkú udalosť, čo do počtu bojovníkov a techniky, z dnešného pohľadu je to malá, nízkorozpočtová akcia. Avšak prítomných bolo cca 2500 divákov. O rok neskôr bolo v **júli na akcii v Slatinke** prítomných 9 českých KVH, kde spolu s účastníkmi zo SR, Francúzska, Talianska, Nemecka, Švédska a veterán klubmi vytvorili asi 120 – 130 člennú bojovú skupinu.

Prvý krát bolo použité v ukážke aj lietadlo. Počet divákov narástol na cca 3000. V októbri roku 2002 sa konal druhý ročník akcie Obšár / Dukla, kde už bojovalo 200 reenactorov aj s technikou zapožičanou z Vojenského historického ústavu a

počet divákov stúpol na ohromujúcich 7000. Pyrotechnické efekty v tom čase zabezpečoval Kriminalisticko – expertízny ústav Akadémie PZ.

V roku 2003 založili členovia Pobočky pre vojenské operácie na území SR počas druhej svetovej vojny **Klub priateľov vojenskej histórie Slovenska**, ktorý organizoval akciu na Dukle v roku 2004 počas osláv 60. výročia Karpatsko-Duklianskej operácie. Vo všeobecnosti ale možno považovať rok 2000 za počiatok vzniku „hnutia“ za oživovanie histórie (tzv. re-enactment, alebo living history) z obdobia II. svetovej vojny na území SR. Stále častejšie veľké podujatia typu **Sahara** (založená v roku 2002, priemerne 10 000 divákov), **Slovenské piesky** (založené v roku 2009, v roku 2012 – 600 účastníkov, 250 ks techniky a 5000 divákov), **Tankové dni Laugaricio** (založené v roku 2013, 2019 – 1400 účastníkov, 240 ks techniky a 17 000 divákov), kde participovali aj štátne ozbrojené zložky, priťahovali a priťahujú množstvo divákov. Zaujímavé sú aj menšie podujatia v rôznych lokalitách Slovenska, kde sa niekedy zrealizovali ukážky iba jednorázovo.

Spracoval: Bc. Tibor Devát, predseda KVH Tyrnau a ZKVHS

4. Problémy klubov vojenskej histórie

Rozhodla som sa spraviť rozhovor s predsedom ZKVHS, ktorý lepšie konkretizoval problémy klubov vojenskej histórie.

1. Ako dlho ste členom KVH ?

„Koncom roku 2005 som sa začal zaujímať o členstvo v KVH Carpathia, kde som pôsobil ako radový člen do roku 2008. V roku 2009 som založil KVH Zobor, kde som už bol na funkcii podpredsedu. O dva roky som založil KVH Tyrnau, kde pôsobím do súčasnosti ako predseda. V apríli roku 2020 som bol zvolený aj do funkcie predsedu Združenia klubov vojenskej histórie Slovenska.“

2. Máte pocit, že každým rokom sa stráca záujem mládeže o históriu?

„Podľa toho, ako sa to vezme. Na naše verejné podujatie pravidelne prichádzajú tisíce mladých ľudí, lebo takáto forma prezentovania histórie je pre širokú verejnosť veľmi zaujímavá. Ale čo sa týka záujmu o členstvo v KVH, ten je každým rokom menší a menší. V minulosti pravidelne písali a telefonovali mladí záujemcovia o členstvo. Najmä po návšteve našich bojových ukážok. Aj keď väčšina si to po oboznámení s podmienkami prijatia rozmyslela, aspoň prejavili záujem. Táto záľuba je totiž veľmi náročná na financie a voľný čas. Ale tí, čo si aj napriek všetkému podali žiadosť o prijatie, slúžia v našich radoch do dnes. Bohužiaľ, posledné tri roky už takmer nikto nepíše ani nevolá.“

3. Myslíte si, že KVH napomáhajú ľuďom pochopiť lepšie históriu?

„Interaktívne učenie je vždy pútavejšie a efektívnejšie, ako čítanie učebníc. Naše bojové ukážky vychádzajú zo skutočných udalostí a sú moderované skúsenými historikmi, bývalými vojakmi alebo technikármi - veteránistami. Takže návštevník takého podujatia dostane ucelenú informáciu o tom, čo môže vidieť. Dej vníma doslova všetkými zmyslami a takáto udalosť zanecháva hlbokú pamäťovú stopu. Aj v prípade obvyčajnej výstavy či prezentácie vojenskej techniky, výstroje či výzbroje sú návštevníci v úzkom kontakte s členmi KVH, ktorí ich oboznámia s technickými parametrami, históriou vzniku a nasadenia konkrétneho vystaveného predmetu. Nemenej dôležité sú pietne akty, čestné salvy v dobových uniformách i účasť na pohreboch bývalých vojakov a partizánov. Z toho dôvodu je aj pochopenie našej, nielen vojenskej histórie jednoduchšie a KVH v tomto smere doslova supľujú úlohu štátu.“

4. Aký je najväčší prínos KVH pre spoločnosť ?

„Za najväčší prínos, okrem uvedených konkrétnych aktivít, možno v širšom slova zmysle považovať prezentáciu vojnových hrôz, ľudského utrpenia a márnosti vojen ako takých bez toho, aby také niečo museli naši občania zažívať na vlastnej koži. Milióny ľudí na našej planéte také šťastie nemá a pozná skutočnú vojnu z vlastných skúseností.“

5. Je možné, že by mohli KVH zaniknúť ? Ak áno, aké sú dôvody ?

„Z dlhodobého hľadiska je tento koníček odsúdený na zánik. Problémom sú expanzné zbrane, používanie zakázaných insígnií, vďaka ktorým nás niektorí ľudia označujú za extrémistov (či už pravicových, alebo ľavicových) a ako som už spomínal, problém je dorast. V súčasnosti vidieť účinkovať v bojových ukážkach väčšinou starých chlapov, čo v reálnej vojne nie je možné. Najaktuálnejší problém nám vyrobila EÚ, ktorá dala svojim členským štátom za úlohu implementovať smernicu do zákonov o strelných zbraniach a strelive, ktorá urobí z voľnopredajných akusticko-expanzných zbraní doslova zakázané predmety. Hrozí, že tieto zbrane budú môcť od budúceho vlastniť iba držiteľia zbrojných preukazov, ktorých je v radoch členov KVH iba cca 30 %. Na určité druhy nebude stačiť ani zbrojný preukaz, ale budú podliehať aj udeleniu výnimky z MV SR. Na získanie ZP je potrebné splniť podmienku veku, spoľahlivosti, bezúhonnosti, zdravotnej a psychickej spôsobilosti. To je samozrejme pochopiteľné pri ostrých zbraniach. Menej logické to je však pri nezmrtných zbraniach, z ktorých nie je možné vystreliť ostrý náboj a ktoré robia iba hluk a dym. Pre jednoduchšie pochopenie sa ponúka prirovnanie, ako keby chceli od vás, aby ste si na elektrickú kolobežku, museli urobiť vodičský preukaz na autobus. Preto v súčasnosti bojujeme za to, aby sa dali získať ZP na expanzné zbrane za iných - miernejších podmienok, ako na ostré zbrane. Bolo by to logické a spravodlivé. Zo súčasného návrhu novely zákona o strelných zbraniach a strelive, ktorý je práve v mimorezortnom pripomienkovom konaní, to bohužiaľ nevyplýva.“

5. Spestrenie vyučovania

Myslím si, že deti a mladí ľudia nemajú záujem o históriu a tak som sa rozhodla, že spolu s KVH Valkýra a KVH Feldgrau spestríme vyučovanie žiakom základnej školy. Výstava spojená s prednáškou sa konala 31.5.2018 na Základnej škole v Jaslovských Bohuniciach.

Článok zo školského časopisu LIENKA (je prílohou Blavských novín), napísaný Mgr. Lenkou Šallaiovou, vydaný 7/2018 :

„Vyučovanie v posledný májový deň nám spestrili členovia dvoch klubov vojenskej histórie, Feldgrau a Valkýra. Títo mladí nadšenci vojenskej histórie priniesli zbrane, uniformy, výstroj, výzbroj, bicykle, telefóny, lekárničku a mnoho iných predmetov, reálne používaných v 2. svetovej vojne. Mladší žiaci si mohli prezrieť, dokonca aj chytiť každý predmet. Najväčšiemu záujmu sa tešili zbrane a telefóny (aké dnes deti nepoznajú) – skutočne prepojené, takže deti telefonovali odušu. Žiaci 2. stupňa mali prehliadku obohatenú o historický výklad. Táto akcia vznikla na podnet (vtedy) deviatačky Viktórie Kiselovej, členky jedného z klubov. Títo mladí ľudia nepropagujú fašizmus ani inú formu násilia, práve naopak, snažia sa poukázať na hrôzy a chyby, ktoré človek v minulosti spáchal ako memento pre súčasný svet. História nám však dokazuje, že človek je tvor nepoučiteľný...“

5.1 KVH a medzinárodný deň detí v Jaslovských Bohuniciach

Po úspešnej prezentácii v škole som požiadala Obecný úrad Jaslovské Bohunice o povolenie účasti KVH na MDD, ktorý usporadúvala obec. Môj návrh sa im zapáčil a súhlasili s výstavou na MDD. Po schválení som zháňala KVH, ktoré by boli ochotné prísť. Niektoré kluby ma odmietli, iné naopak moje pozvanie prijali. Výstavy sa zúčastnili tieto kluby: KVH Západ, KVH Prašník, KVH Tyrnau, Klub priateľov vojenskej histórie a ja s mojím otcom a s naším začínajúcim lazaretom. Naša výstava sa konala 2.6.2018

Obci a občanom sa výstava veľmi páčila a tak ma oslovili či by sme sa nemohli zúčastniť aj ďalšieho ročníka MDD. Výstava sa konala 1.6.2019 a zúčastnili sa jej tieto kluby: KVH Západ, KVH Levice, Klub priateľov vojenskej histórie, KVH Prašník a ja s mojím otcom a s lazaretom.

5.2 Začlenenie mojich kamarátov medzi REENACTOROV

8.5.2019 sme sa s KVH Západ zúčastnili výstavy v Beckovo. Tam ma prišla pozrieť moja kamarátka Laura Bulavová. Dostala som spontánny nápad, že by sa Laura obliekla do uniformy a niečo by sme ju naučili. Laura súhlasila a veľmi sa je to páčilo.

30.8.2019 som sa zúčastnila s lazaretom ukážky v Trnave. V ukážke nám chýbal dobový civil a tak som poprosila ďalšiu moju kamarátku Alexandru Svetlíkovú aby nám pomohla. Ochotne súhlasila. Dokonca sa je tak zapáčilo, že sa so mnou zúčastnila aj ďalších ukážok a prezentácii. Napríklad ukážka na Prašníku 31.8.2019, Komárom 27.-28.9.2019, Obyce 1.8.2020 a výstavy v Rybníku 30.8.2020. Saška sa dokonca začala sama zaujímať o históriu, uniformy a historické udalosti. Veľmi mi pomáha aj s prípravou lazaretu a pod.

ZÁVER

Cieľom tejto práce bolo zviditeľniť kluby vojenskej histórie a začleniť mojich priateľov medzi nás REENACTOROV. Myslím, že sa mi to všetko podarilo. Chcela by som poďakovať všetkým klubom a kamarátom za pomoc a podporu. Najväčšia vďaka patrí Tiborovi Devátovi, ktorý mi poskytol najviac informácií a aj rozhovor o kluboch vojenskej histórie. Budem sa snažiť aj naďalej rozvíjať kluby vojenskej histórie a oboznamovať ľudí o ich dôležitých činnostiach.

ZDROJE

<https://www.zkvhs.sk/historia-klubov-vojenskej-historie/>

Bc. Tibor Devát, predseda KVH Tyrnau a ZKVHS

https://www.google.com/search?q=obr%C3%A1zok+SO%C5%A0+pedagogick%C3%A1+modra&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwiCmfeEwOHsAhUO3BoKHSrtAQEQ_AUoAXoECAUQAaw&biw=1366&bih=657#imgrc=xjGj0FsYic22NM

Fotografia č. 1,2,3 – fotograf L. Šallaiová

Fotografia č. 4,5,6 – fotograf J. Kisel

Fotografia č. 7,8 – fotograf V. Kiselová

Fotografia č. 9 – fotograf S. Baron

PRÍLOHY

Obrázok 2 Výstava Jaslovské Bohunice - škola

Obrázok 3 Výstava Jaslovské Bohunice - škola

Obrázok 1 Výstava Jaslovské Bohunice - škola

Obrázok 5 MDD 2.6.2018

Obrázok 4 MDD 2.6.2018

Obrázok 7 MDD 1.6.2019

Obrázok 6 MDD 1.6.2019

Obrázok 9 Laura, Beckov 8.5.2019

Obrázok 8 Alexandra, Komárom 27.-28.9.2019